

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 176 (1926) ♦ Вівторок, 15 вересня 1998 року ♦ Ціна договірنا

Завтра уряд нам розкаже, як кризу здолати

Уряд звернувся до Верховної Ради з проханням подовжити строк подання проекту держбюджету-99 до 15 жовтня, повідомив на нараді голів комітетів і фракцій Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко. Згідно з прийнятою парламентом бюджетною резолюцією, розрахунки повинні бути представлені до 10 вересня. Але Кабмін мотивує перенесення строків тим, що в Україні оголошено новий валютний коридор, МВФ надав нове кредитування, розроблено антикризові заходи, і це необхідно врахувати при формуванні держбюджету. Однак депутати звернули увагу на порушення конституційних норм: уряд має подати проект держбюджету до 15 вересня. Щоб узгодити правові нюанси, О. Ткаченко запропонував уряду подати у фракції та комітети попередній неформальний варіант проекту.

На порядок денний нинішнього сесійного тижня винесено близько 40 питань. У середу зранку депутати заслухають інформацію уряду про стан погашення заборгованості із зарплати та соціальних виплат, про заходи щодо індексації знецінених

заощаджень, про ситуацію у сільськогосподарському виробництві за підсумками 9 місяців, а у другій половині дня розглянуть основні засади зовнішньої та внутрішньої політики. З-поміж інших питань — закон про вибори Президента України, 10 законопроектів, пов'язаних із президентськими указами, що набирають чинності. О. Ткаченко наголосив на тому, що при розгляді президентських указів треба обґрунтовувати їхню економічну доцільність, а не просто автоматично відхиляти.

Окрім цього, уряд просить розглянути 36 законопроектів, не всі з них ще опрацьовано в комітетах, а, скажімо, Комітет із питань соціальної політики та праці не підтримав урядовий законопроект про впорядкування пільг для чорнобильців, зняття пільг із оплати житлово-комунальних послуг тощо.

На нараді також розглянули питання виконання Національною телекомпанією України постанови ВР про висвітлення сесії, дисципліни на пленарних засіданнях, зміни у складі комітетів. Наступного тижня депутати працюватимуть в округах.

Про плани сесії

Учора Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Великобританії Роя Стівена Ріва. Як зазначив пан Рів, посольство завжди мало конструктивні відносини з Верховною Радою і він сподівається, що так триватиме й надалі. Пан посол також поцікавився першочерговими планами нинішньої сесії.

За словами Олександра Ткаченка, її головна мета — домогтися консолідації виконавчої та законодавчої гілок влади, припинити конфронтацію: «Коли горить хата, то чоловік і жінка забувають про сварки і рятують добро». На його думку, у цьому напрямі вже чимало зроблено. Так, Кабінет міністрів і комітети ВР разом розробляють антикризові закони. Усього їх буде 36. Шість уже подано на розгляд парламенту, деякі — у комітетах, але більшість досі в Кабміні. Олександр Ткаченко вважає, що підготовка та ухвалення їх триватиме кілька місяців. Верховна Рада наприкінці вересня також заслухає звіт роботи уряду за 9 місяців. Щодо проекту бюджету на 1999 рік, то його розгляд перенесено на жовтень (10—20). Але за будь-якого розвитку подій, сказав Олександр Ткаченко, бюджет до нового року буде прийнято.

Чи солодкий хліб на чужині?

Кілька років тому, спокусившись розповідями заробітчан-бувальців, ми з чоловіком захотіли спробувати щастя на чужій землі. Забувши казку про Буратіно, вирішили «зарити свою денежку» на огірковій плантації польського села Рожки, оскільки саме там були вакансії для бажаючих швидко розбагатіти українців. Однак півгодини спілкування зі співвітчизниками утримали нас від цього необачного кроку.

... Бідорахи, які скидалися на мешканців нічліжки з п'єси Горького «На дні», розповіли нам про гірке життя нелегалів. За копійки працювали вони від зорі до зорі, жили в антисанітарних умовах, підкоряючись всім вимогам свого «рабовласника», бо не мали жодних прав. Серед них не було нероб і білоручок, багато хто вмів і любив працювати на землі і, напевне, у своїй рідній країні вони не дозволили б такої відвертої зневаги до себе. «Та тут ми ніхто, худоба, — мало не плачучи казала 38-річна вчителька Стефанія. — Мусимо терпіти».

Серед рожківських наймитів не було жодного з центральної або східної частини України. В ті роки від безробіття потерпали здебільшого західні області. Та минуло зовсім небагато часу, як безробіття охопило всю країну. За даними Державного центру зайнятості, на 1 вересня в Україні нараховується 838,8 тис. осіб, які мають статус безробітних. А скільки тих, хто не реєструється офіційно і намагається самотужки знайти роботу у ближньому і дальньому зарубіжжі, іноді з ризиком для життя?

(Продовження теми читайте на 6-й стор. у матеріалі «Поїхав на заробітки і... не повернувся»).

А інтерес спільний

Заплановану зустріч президентів України та Росії у Харкові перенесено на 18—19 вересня до Москви, повідомив на прес-конференції в Луганську Леонід Кучма. За його словами, глави обох держав зроблять «спробу» підбити підсумки виконання довгострокового економічного співробітництва між Україною та Росією. Зміна двох урядів у Російській Федерації «не дала можливості істотно просунути програму».

Терпіння шахтарів має межу: 1 жовтня

З перших днів вересня в Західному Донбасі одна за одною всі шахти відновили страйк. Здійснивши цього літа безпрецедентний піший похід на Київ, гірники сподівалися, що домоглися свого. Насправді їм не тільки в намічені строки не повертають заборговані гроші, а й вчасно не виплачують поточну зарплату.

З цього тижня шахтарі згодилися відновити роботу, однак попередили: якщо уряд і надалі не виконуватиме своїх обіцянок, то їхнього терпіння вистачить тільки до 1 жовтня.

○ Сьогодні в Національній академії внутрішніх справ України розпочнеться семінар «Правовий захист біженців».

○ На Львівському навчальному полігоні Західного оперативного командування проходять багатонаціональний комп'ютерний командно-штабні навчання «Щит миру-98».

○ У Києві триває перший міжнародний дитячий біологічний симпозіум «Дитяч природи-98».

P.S.

Допоможіть нам припинити страйк

Президенту України Леоніду Даниловичу КУЧМІ,
Голові Верховної Ради України Олександру Миколайовичу ТКАЧЕНКУ,
Прем'єр-міністру України Валерію Павловичу ПУСТОВОЙТЕНКУ

Ми, вчителі таращанських міських середніх шкіл № 1 і № 2, звертаємося до вас, найвищих посадових осіб у нашій державі, щодо заробітної плати. Вчителі району не одержують її з січня—березня, тобто понад п'ять місяців, незважаючи на ваші, шановні керівники держави, постійні обіцянки нормалізувати становище.

Доведені до відчаю злиднями, приниженням нашої гідності, ми пішли на крайній захід, оголосили з 1 вересня безстроковий страйк. Отже, в районі не навчається майже половина всіх учнів. Місцеве керівництво нам нічого не обіцяє, тільки умовляє відновити безплатну роботу, оскільки в державі нібито немає коштів для виплати нашої мізерної зарплати.

(Закінчення на 8-й стор.).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України про промислово-фінансові групи в Україні

Верховна Рада України постановляє:

1. Проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про промислово-фінансові групи в Україні», поданий Кабінетом Міністрів України, прийняти у першому читанні.

2. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій разом з Кабінетом Міністрів України доопрацювати зазначений проект Закону з урахуванням зауважень народних депутатів України і внести його на розгляд Верховної Ради України.

3. Внесений Президентом України проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про промислово-фінансові групи в Україні» відхилити як такий, що суперечить пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ, 8 вересня 1998 року.
№ 87-XIV.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)»

Верховна Рада України постановляє:

1. Поданий Президентом України проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» (щодо кольорових телевізорів) прийняти в першому читанні.

2. Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності з урахуванням пропозицій та зауважень народних депутатів України, інших суб'єктів, що мають право законодавчої ініціативи, підготувати зазначений законопроект до другого читання та внести його на розгляд Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ, 9 вересня 1998 року.
№ 92-XIV.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про проект Закону України про порядок встановлення ставок акцизного збору і ввізного мита на деякі товари

Верховна Рада України постановляє:

Поданий Президентом України проект Закону України про порядок встановлення ставок акцизного збору і ввізного мита на деякі товари відхилити у зв'язку з відсутністю економічних підстав для його прийняття.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ, 8 вересня 1998 року.
№ 84-XIV.

Переміг Олександр Абдулін

13 вересня 1998 року відбулися вибори народного депутата України замість вибулого у виборчому окрузі № 97, до якого входять 4 райони Київщини.

До списків виборців у цьому окрузі було внесено 191. 370 осіб. За попередніми оперативними повідомленнями, що надійшли до окружної виборчої комісії зі 197 дільничних комісій, бюлетені для голосування одержали 87. 380 осіб, або 45,66 відсотка. Участь у голосуванні взяли 87.340 виборців (45,64 відсотка).

Список претендентів на депутатський мандат налічував 10 кандидатів. Як свідчать оперативні дані, що надійшли з Центрвиборчкому, найбільшу кількість голосів виборців — 42.645, або 48,83 відсотка тих, хто взяв участь у голосуванні, — набрав Абдулін Олександр Рафкатович. Другий результат має Соломатін Юрій Петрович — 13.095 голосів (14,99 відсотка).

Остаточні результати виборів будуть повідомлені пізніше.

ЗАЯВА ФРАКЦІЇ НДП

Ситуація глибокої кризи, в якій перебуває Україна, потребує згуртованості та злагоджених дій політичних сил.

Однак фракція соціалістично-селянської партії «Лівий центр» виступила із заявою, в якій вимагає відставки Президента України, Кабінету міністрів України, дострокових президентських виборів.

Комуністи, соціалісти, громадівці збирають підписи за відставку уряду. Робиться спроба здійснити процедуру імпічменту Президента.

Такі контури має сьогоднішня так звана опозиція, яка об'єднала потенційних конкурентів та ворогів. Класова лють, дешевий популізм непримиримих лівинців та тіньові мільярди «крутих» із ЄЕСУ — така формула сучасного українського необільшовизму, який демонструє готовність до нових історичних експериментів над народом та країною. Таким чином ці сили реагують на фінансово-економічне становище держави, викликане світовою фінансовою кризою та паралічем влади в Росії.

Симоненко, Мороз, Лазаренко добре знають, що відставка уряду — це крок до хаосу, за яким справжня катастрофа.

Знають, розуміють, однак не можуть зупинитися в гальмуванні та руйнуванні політики виконавчої влади, яка продемонструвала здатність адекватно реагувати на фінансову кризу. Уряд, керівництво Верховної Ради України та Національний банк України розробили програму антикризових заходів та спрямовують зусилля на покращання ситуації.

Це найбільше й лякає новоспечених класиків українського необільшовизму: час починає працювати проти них.

Не дивно, що застосовується відверта несправда, а в перекладанні «з хворої голови на здорову» лівогромадівці несперевршені. Саме П. Лазаренко запустив механізми облігацій внутрішньої державної позики. Саме за часів його прем'єрства катастрофічно зростали борги із заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат.

Саме він бартеризував економіку до загрозливих для національної безпеки масштабів.

Все це добре відомо експікеру О. Морозу, але його інтереси далекі від справедливості й спрямовані лише на реалізацію вузькопартійних та власних амбіцій.

Виписані ним «Основні засади внутрішньої та зовнішньої політики» опозиція планує зробити своєю «конституцією» та прокрустовим ложем для політики виконавчої влади. Їх прийняття може розпочати новий етап конфронтації законодавчої та виконавчої влади, що лише загострить страждання народу.

Фракція НДП засуджує політичне безумство лівогромадівців. Ми переконані, що немає іншого шляху, як спільними зусиллями усіх гілок влади подолати кризові явища персидного періоду.

Уповноважений представник фракції НДП у Верховній Раді України
Анатолій МАТВИЄНКО.

Заява фракції Народно-демократичної партії з приводу необрання голови Фонду державного майна України

10 вересня 1998 року Верховна Рада України вже вкотре не спромоглася обрати голову Фонду державного майна України, незважаючи на те, що кандидатом на цю посаду був Олександр Миколайович Бондар, відомий і досвідчений фахівець.

Під час обговорення кандидатури її підтримали усі виступаючі, які представляли широкий спектр політичних партій та позапартійних, у тому числі і лідери «Громади». Ні комуністи, ні соціалісти не виступили проти. При поіменному голосуванні кандидата підтримали понад двісті народних депутатів, але жодного голосу не віддали за нього комуністи, лише шість — члени фракції соціалістів

та селян, і тільки чотирнадцять — громадівці. Це засвідчує як нещирість лівогромадівців, так і те, що їхня позиція продиктована не стільки ставленням до кандидата, скільки взагалі небажанням мати на чолі Фонду держмайна України повноважного керівника, затвердженого у відповідності до чинного законодавства.

Заблокувавши обрання голови Фонду держмайна, ліві та громадівці, які на словах виступають за наведення порядку в управлінні державним майном та в приватизації, неспростовно довели, що на ділі вони сприяють внесенню хаосу та безладдя у цю сферу і таким чином взяли на себе відповідальність за ситуацію в ній.

Але справа не лише у Фонді держмайна. Зрештою, справа навіть не в уряді. Справа в тому, що маючи на меті майбутні президентські вибори, лівогромадівці свідомо проводять курс на загострення соціально-економічної ситуації в державі, аби на хвилі народного невдоволення піднятися до вершин влади.

Проте фракція Народно-демократичної партії все ж сподівається, що у більшості народних депутатів відповідальність перед народом України візьме гору над вузькопартійними та клановими інтересами.

Анатолій МАТВИЄНКО,
голова фракції НДП
у Верховній Раді України.

Заява фракції «Громада» щодо розгортання кризи в Україні і заяви з цього приводу фракції НДП

У своїй заяві від 9 вересня 1998 р. керівник фракції і партії НДП А. Матвієнко виклав позицію і, отже, опосередковано позицію владної сліти, яка спирається на цю партію і фракцію як свою основну політичну силу.

Ця заява підтвердила обмеженість економічного мислення владної еліти, нерозуміння нею причин загострення кризи і, отже, нездатність не тільки передбачити, попередити, а й знайти правильні шляхи виходу із кризи.

Головна причина кризи в Україні всупереч їх твердженням не в світовій фінансовій кризі, бо Україна ще слабо зв'язана із світовою фінансовою системою, і не в паралічі влади в Росії, хоча, безперечно, Росія має великий, але не вирішальний вплив на економіку в Україні. Причини кризи внутрішні, прояв її тільки прискорили зовнішні фактори.

Головною причиною кризи в Україні є економічна політика «твердокамінного» монетаризму МВФ, відірваність банківської системи України від виробництва, а точніше, крах фінансової системи України, який характеризується, по-перше, майже повним згортанням кредитування виробництва в Україні з причини злочинних операцій з цінними паперами (якщо в 1996 році кредити у виробництво становили 7,8 %, то на початку

1998 року — 0,4 % до ВВП, тобто скоротилися майже в 20 разів), 60 % від прибутку підприємств поглинають банки — це не менше податкового тиску. (Частка прибутків від власності в банківській системі в 5,5 раза більша, а в іноземців в 2,5 раза більша, ніж у виробничій сфері). По-друге, у неможливості трансформувати заощадження населення в інвестиції через недовіру населення до влади. Грошова стабілізація, що мала місце досі і яка трималася на зовнішніх боргах, тільки загострювала фінансову кризу.

Умови і кредити МВФ мало того, що ведуть Україну до фінансового закабалення, вони ще й відлякують від України приватних інвесторів і цілеспрямовано нищать українське виробництво, чому сприяє тотальна, безглузда з точки зору економічної науки, приватизація за латиноамериканською схемою. В цілому стратегія економічного розвитку за чужою програмою «шокової терапії» МВФ та СБ — це шлях до національної катастрофи, до геноциду українського народу.

Єдиний шлях національного порятунку України, призупинення подальшого поглиблення кризи — це розробка своєї стратегії економічного розвитку, своєї власної економічної політики на основі національної ідеї, що реалізується через механізми національних інтересів

України у внутрішній і зовнішній політиці.

Фракція «Громада» вважає, що всі ті сили, які виступають проти розгляду засад внутрішньої і зовнішньої політики України, проти зміни нинішнього курсу реформи від деградації до прогресивного розвитку нації і держави — зраджують національні інтереси, інтереси широких верств населення України.

Фракція «Громада» не лише заявляє, а й діє. Близьким часом на розгляд Верховної Ради України ми внесемо свій законопроект «Про засади національних інтересів України».

Фракція «Громада» протидіє і буде протидіяти всім тим, хто зраджує національні інтереси України, пропонувала і буде пропонувати конструктивні, науково обгрунтовані шляхи виходу України з кризи та переходу до стану економічного зростання на основі власних сил, на базі відродження і розвитку власної науки, техніки і технологій, власного виробництва, на основі відновлення незалежності і керівності в державі політикою, економікою і культурою, що забезпечить гідне життя людей в Україні, перспективу для майбутніх поколінь.

Від імені фракції «Громада»
Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ.

КАТАСТРОФІЧНА ситуація, в якій опинилася Україна, вимагає злагоджених дій усіх політичних сил.

Уже сьогодні очевидно, що без зміни економічного курсу держави подальшого сповзання економіки України у прірву, неконтрольованого знецінення національної валюти та ще більшого знедолення людей нам не уникнути. Такі зміни можливі лише за умови відставки збанкрутілого уряду (на чолі з В. Пустовойтенком) і формування коаліційного Кабінету міністрів — уряду народної довіри.

Це не примха політичної опозиції — це вимога українських громадян, про яку вони заявили на безрезультатних парламентських виборах і яку підтверджують ступінь шахтарських касок біля стін Кабінету міністрів, страйком голонних учителів, що триває з 1 вересня.

Партія влади — НДП, — яка узурпувала ключові пости в уряді державних адміністрацій регіонів, яка тримає під своїм контролем майже всі засоби масової інформації, так і не спромоглася втримати економічну ситуацію під своїм контролем. Замість цього захисники виконавчої влади в особах лідерів НДП, бажаючи за будь-яку ціну залишитися біля «державного корита», вдаються до відвертого перекручування фактів, брутального звинувачення політичної опозиції у всіх смертних гріхах.

Зокрема, нещодавно у стінах Верховної Ради було виголошено заяву фракції НДП, у якій лідера «Громади» безпідставно звинувачено у бартеризації економіки України, катастрофічному зростанні невиплат заробітної платні, пенсій та інших соціальних виплат, запуску механізму облігацій внутрішньої державної позики.

Відкидаючи усі перелічені звинувачення, як безпідставні, «Громада» радить лідерам НДП детальніше вивчати документи та користуватися фактами, а не плодами хворі уяви і заявляє:

Заява фракції «Громада»

По-перше, не уряд П. Лазаренка запустив механізм облігацій внутрішньої державної позики. ОВДП з'явилися з ініціативи виконавчої влади держави ще у серпні 1995 року, коли П. Лазаренко був главою Дніпропетровської облдержадміністрації.

Як стверджує на сторінках газети «Зеркало неділі» Віктор Пинзеник, вже у 1995 році на обслуговування ОВДП було витрачено 171 млн. грн. Ось де відповідь на питання, що так хвилює окремих представників Народноремонтно-демократичної партії. Інша справа: у першій половині 1996 року, коли міністром фінансів був Петро Германчук, доходність облігацій внутрішньої державної позики становила 120 відсотків річних. І саме уряд П. Лазаренка з кінця травня 1996 року по липень 1997 року знизили доходність ОВДП до 28 відсотків річних.

По-друге. У першій половині 1997 року Міністерство фінансів розміщувало облігації 3-, 6-, 9- і 12-місячного терміну погашення. Представникам НДП треба принаймні знати, що Павло Лазаренко з 2 липня 1997 року в уряді не працює. Чому ж тоді найбільше боргів за облігаціями внутрішньої державної позики доводиться погашувати саме у липні, серпні і вересні 1998 року? Відповідь, напевне, зрозуміла: уряд В. Пустовойтенка, прийшовши у липні 1997 року до влади, набрав боргів, за які сьогодні держава розраховується не в змозі.

По-третє. Коли 28 травня 1996 року Павло Лазаренко очолював уряд, борги у заробітній платні та інших соціальних виплатах становили 2,9 млрд. грн. На час відставки уряду П. Лазаренка — 2 липня 1997 року — борги з соціальних виплат становили всього 3,2 млрд. грн. Сьогодні лише з виплат заробітної платні борг

держави становить 6,2 мільярда гривень, а з усіх соціальних платежів він сягає 8 мільярдів гривень. За час існування уряду В. Пустовойтенка заборгованість у соціальних виплатах зросла уже майже у 2,5 рази.

По-четверте. І уряд Є. Марчука, і уряд П. Лазаренка накопичували резерви Національного банку. Станом на 1 липня 1997 року резерви НБУ становили 2,2 млрд. американських доларів. За час існування уряду В. Пустовойтенка вони скоротилися майже у 4 рази.

По-п'яте. Саме уряд В. Пустовойтенка 4 серпня 1997 року через єумівне угруповання «Номура», де було заарештовано 15 директорів, розмістив облігації зовнішньої державної позики загальним номіналом на 450 млн. американських доларів. Це не тільки завдало державі збитків більше як на 50 млн. американських доларів, а й істотно знизило кредитний рейтинг України і спонукало пересидів ринку ОВДП відмовитися від реінвестування коштів в українські облігації внутрішньої державної позики, доходність яких, з урахуванням прогнозованого рівня інфляції, стала нижчою, ніж цінних паперів, розміщених через «Номура».

Шосте. Саме уряд В. Пустовойтенка 18 лютого 1998 року взяв під єврооблігації позику на 700 млн. лойчмарок, доходність за якими на час погашення становитиме майже 40 відсотків річних. Тобто віддавати доведеться більше 1 млрд. марок.

Сьоме. Саме попередній уряд (тобто уряд П. Лазаренка) не тільки ввів стабільну національну валюту, а й спільними з Національним банком зусиллями домігся її зміцнення щодо долара США.

А недолуга економічна політика нинішнього уряду, відсутність структурних змін та будь-якої державної інвестиційної політики щодо власного виробництва призвели до того, що вже офіційний курс Національного банку знизився до 2,53 грн. за 1 долар США, а ринковий нині становить 4 грн. за один американський долар.

І останнє. Не П. Лазаренко ввів бартерні розрахунки. Вони були введені ще спільною постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР. Не П. Лазаренко у 1993 році підписував декрет про бартерні операції у зовнішньоекономічній діяльності. І не уряд П. Лазаренка, а саме Кабінет Міністрів В. Пустовойтенка Президент України у щорічному зверненні до парламенту звинувачував у тому, що частка бартеру в розрахунках зросла за неповних 9 місяців з 35 до 46 відсотків. За станом на сьогоднішній день частка бартерних операцій, порівняно з липнем минулого року, виросла вже на 18 відсотків.

Усі перелічені факти дають нам повне право говорити про те, що всі звинувачення на адресу лідера «Громади», викладені у заяві НДП, є безпідставні.

«Громада» звертає увагу представників політичних партій, виборців України на спроби лідерів Народноремонтно-демократичної партії порушити ті паростки злагод, які зусиллями Голови Верховної Ради, лідерів фракцій почали з'являтися у напівмоу вищому законодавчому органі.

Ми звертаємося до суду з проханням притягти до відповідальності лідера НДП Анатолія Матвієнка за відвертий і цинічний наклеп на адресу «Громади» і її лідера.

Ми звертаємося до парламентського Комітету з питань регламенту і депутатської етики з проханням дати гідну оцінку наклепницьким заявам пана Матвієнка, які несумісні зі статусом народного депутата.

Фракція «Громада» у Верховній Раді України.

У інвалідів є надія

Триває черговий етап Всеукраїнського огляду-конкурсу «Найкращий за професією серед працівників АПК». Його організатор — редакція газети «Сільські вісті» та Українська аграрна біржа — істотно розширили рамки своєї діяльності та способи підтримки державою найменш захищених верств населення. Мета, як і завжди, благородна — допомога людям. Приміром, паралельно до самого конкурсу відбуваються добровільні акції фонду «Українська скарбниця», раду якого очолює вже знайомий політик, народний депутат Богдан Губський. До частин відвідин районних лікарень та сільських фельдшерсько-акушерських пунктів з вантажами ліків під його проводом віднедавна додалися ще й централізовані передачі значної кількості медикаментів громадським організаціям. Остання така акція: подарунків на суму близько 28 тисяч гривень Спільній організації інвалідів України.

Небагато інвалідів мають можливість працювати. За словами голови Спільної організації інвалідів України В'ячеслава Рябенка, з превеликими зусиллями все-таки вдалося добитися пільг для підприємств, на яких працюють інваліди.

— Можна раз вручити медикаменти, другий раз ще щось необхідне подарувати, втретє, вчетверте... Та загалом це проблеми не розв'язує, — каже голова ради «Української скарбниці» Богдан Губський. — Наша головна мета — створити такі умови, щоб інваліди могли заробляти гроші. Зрозуміло, потрібна спеціальна державна програма, за допомогою якої створювалися б нові робочі місця. Про це повинні подбати підприємці, політики, самі лідери об'єднань інвалідів.

Роман КЛИМ.

Володимир СЕМИНОЖЕНКО:

В УМОВАХ постійного зростання кризи в економіці, страйків працівників бюджетної сфери і напередодні президентських виборів поновив роботу парламент. Які закони принесе ця сесія, з якою ефективністю зможуть працювати законодавці? На ці запитання відповідає голова Комітету з питань науки і освіти, народний депутат України, академік ІАН України Володимир СЕМИНОЖЕНКО.

— Володимире Петровичу, які особливості нинішнього парламенту, на вашу думку, передовсім позначаються на законодавчій діяльності Верховної Ради?

— У парламенті різко зросла роль комітетів у законотворчому процесі, а отже, й потенційні можливості та повноваження їх лідерів. Підтвердження того — відомі політичні лідери віддали перевагу керівництву в комітетах, порівняно з фракційним. При цьому вони, безперечно, виходили з того, що комітет — чіткіше виражена форма політичної участі і дії в парламентському полі, і лідер комітету у своїй діяльності спирається на «владу», тим часом як лідер фракції легітимно може використати лише власний «вплив».

— Як, на вашу думку, такі зрушення в політичних «розкладах» позначаються на створенні законів?

— Гадаю, позитивно. Поряд з «полосом» фракцій, який сформувався за партійними ознаками, виникає начебто «полос» комітетів, створений на професійній основі з технічно-корпоративною орієнтацією. І якщо фракції в законодавчому процесі керуватимуться ідеологічними міркуваннями, то комітети набагато більшою мірою — професійними, що, безумовно, дуже потрібне при створенні законів.

— А які гарантії того, що парламентська робота вже вкотре не

буде підпорядкована політиці? Скажімо, немає сенсу робити вигляд, ніби ми не знаємо, що набирає оберті президентська голика...

— Так, скажімо, той-таки комітетський «грунт» так само благодатний для посилення політичного впливу, як і традиційні політико-партійні механізми, бо має не меншу легітимність і можливості впливу на законодавчу політику. І політики з далекосяжними амбіціями, безперечно, цим скористаються. Все залежатиме від того, яка коаліція виявиться сильнішою — професіоналів або ідеологічно різноспрямованих фракцій, чого більше буде в парламенті — прагматизму чи ідеології.

— Ви дуже часто вживаєте слова «коаліція», «коаліційність»...

— ... Бо надаю цим поняттям великого значення. Ми багато говоримо про коаліційний уряд, але забуваємо про те, що коаліційною має бути і Верховна Рада. Я переконаний, що сьогодні треба вертикальну побудову структури парламенту доповнити сильними функціональними зв'язками на горизонтальному рівні.

Я назвав би це сітковою побудовою парламенту. Її можна було б реалізувати, скажімо, створюючи поряд з наявними структурами погоджувальні та мішані проблемні групи. На рівні погоджувальних груп відбувалося б взаємне погодження щодо основних напрямів законодавчої

«Верховна Рада візьме на себе всі ризики політичної нестабільності...»

роботи, приміром щодо економічної політики, соціальної, наукової тощо. Мішані проблемні групи забезпечили б комплексний розгляд конкретних законопроектів і створили б умови для того, щоб кожного депутата, незалежно від його партійності і того, в якому комітеті він працює, було підключено до творчої участі в законодавчій діяльності.

— Але ж усі закони, які приймаються, проходять через парламентську «машину голосування». Хіба це не гарантія того, що закон не пройде «сирим»?

— На жаль, часто-густо парламентська більшість, по суті, нав'язує меншості своє рішення. А законодавство не може бути ефективним, якщо не враховує інтереси всіх зацікавлених сторін — меншості й більшості, різних різномірних груп. Чому, скажімо, не працюють наші податкові закони? Вони орієнтовані лише на певні соціально-економічні групи. А у представників інших груп відсутні позитивні мотиви їх виконувати і тому користуються кожною можливістю, щоб завести гроші «в тінь».

— Та поки депутати все враховують і прораховують, виконавча влада інтенсивно видає декрети. Виходить, депутати просторікують за паролі гроші, а уряд стоїчно переборює труднощі. Отож, чудово можна обійтися взагалі без парламенту?

— Безперечно, такий стереотип можна нав'язати. Але не вин-

равдана ілюзія, ніби від паралічу Верховної Ради виконавча влада виграє. І вона, і все суспільство тільки програють. Бездіяльність однієї з найважливіших складових системи державного управління не може не позначитися вкрай негативно на всій системі управління. А для самого уряду втрата зовнішнього спостерігача і контролера означає втрату ректора його дій, який міг би застерегти від серйозних помилок, підказати, і, ніде правди діти, розділити відповідальність. До того ж декрети або укази якісно відрізняються від законів меншою стабільністю, що знижує інвестиційну привабливість національної економіки. Я сказав би, що декретизм — важка хвороба системи політичного управління, і лікування може бути лише одне — перехід до здорового парламенту.

— Як ви гадаєте, наскільки це все-таки удасться за умови настання тривалої смуги нестабільності? Погодьтеся, важко сподіватися, що на нас не позначиться жорстока криза в Росії.

— Це означає, що парламентові доведеться ще більше займатися економікою, правовим забезпеченням антикризових програм. Сказати, що ми вступили у смугу нестабільності — майже нічого не сказати. Під велетенським напруженням опинилися всі найважливіші інститути влади в країні. Верховна Рада, по суті, всю першу сесію

витратила на обрання власного керівництва та структурізацію. Урядові через критичну ситуацію у фінансовій сфері та економіці загрожує відставка. Президент — гарант Конституції і найстабільніша постать у нашій політиці, та під час наближення виборів глави держави йому доводиться зважати на політичну кон'юнктуру. А отже, часто-густо йому доводиться утримуватися від непопулярних кроків, які сьогодні подекуди потрібні. І в такий складний період, хоч би як хто ставився до парламенту, з огляду на те, що наступні парламентські вибори відбудуться лише через чотири роки, на досить тривалий час волею обставин Верховна Рада залишається найстабільнішим політичним інститутом у країні. Це об'єктивно.

Інакше кажучи, в цих умовах саме парламентові доведеться взяти на себе всі ризики політичної нестабільності. Саме Верховній Раді доведеться згладжувати суперечності, цментуючи політичну ситуацію в суспільстві. Так, наш парламент політично поляризований, так, йому зовсім неспросто подолати дуже серйозні суперечності представлених у ньому політичних сил, але якщо треба прийняти складне рішення, парламент прийме його — у цьому несподівано переконавалися найзапекліші опоненти Верховної Ради.

Розмову вів Сергій ПИВОВАРОВ.

Діагноз хвороби — безвідповідальність держави

Василь Онопенко, народний депутат України, голова СДПУ (о).

Минув сьомий рік української незалежності. З історичної точки зору, зрозуміло, — це дитячий вік для держави. Проте за аналогічний термін країни Західної Європи вийшли з післявоєнної кризи другої половини сорокових років, США подолати «велику депресію», Китай блискуче здійснив економічні перетворення, спрямовані на піднесення вітчизняного виробництва, а країни Балтії впевнено посилили рівноправне місце серед європейських держав.

Зрозуміло, порівнюючи ці історичні факти з короткою новітньою історією України, мимоволі робили невтішні висновки. І прості люди теж здебільшого роблять висновок про досягнення своєї держави не за рівнем високої політичної риторики, а за тим, яку зарплатню вони отримують, яку їжу можуть купувати щодня, чи можуть розраховувати на кваліфіковану медичну допомогу, нарешті, чи в змозі за безпечити собі гідну старість. Навряд чи можна довести шахтареві, котрий не може прогодувати власну сім'ю, як добре жити за нової Конституції та мати міжнародне визнання. Втім, так само, як і тим 71% населення, котре опинилося за межею малозабезпеченості, а значить, фактично на межі жебракування. І селянина, який роками не бачить готівки, жодними аргументами не переконаш у перевагах монетаризму.

При цьому більшість фахівців впевнені, що головні негаразди України — в економічній площині. На перший погляд з цим важко не погодитись. Адже кілька років ми відчували на собі наслідки падіння ВВП (за минулі роки у 2,6 разу), поступового вимирання вітчизняного виробництва, зростання інфляційних процесів тощо. До того ж, ми звикли до відомої формули «політика є похідною від економіки». І тому розглядаємо політичні процеси лише як віддзеркалення економічної ситуації. Але спробую зробити сміливе припущення: наші економічні негаразди є безпосереднім наслідком недосконалої та неефективної політичної системи. Разом з тим я аж ніяк не заперечую нагальності економічних реформ. Проте їм має передувати реформа політичної системи, тобто реформа, яка б обумовила реальну демократизацію всіх ділянок суспільного життя. Іншими словами, в системі пріоритетів розвитку держави загальнодемократичні перетворення мають передувати всім іншим, у тому числі і перетворенням економічним. Фактично йдеться не про політизацію всіх процесів, або, як дехто трактує такий підхід, зайву заполітизованість усього й вся, а про вироблення ідеологічної основи перетворень. Пригадуєте, як, скажімо, наприкінці 80-х початку 90-х радянські (а згодом і українські) «реформатори» вбачали головне лихо у планово-державному характері економіки. Тоді народилося і почало втілюватися одне з головних реформаторських гасел — роздержавлення. На жаль, інше гасло того часу — демократизація — розуміли у нас примітивно та спрощено. Здебільшого як можливість здійснити галас на майданах та посилати подальше керівництво.

Насправді, сутність демократизації, насамперед, полягає у формуванні такої структури державного управління, яка була б підконтрольна громадськості. Остання, в свою чергу, незалежно від держави, утворює свої структури — партії, асоціації, профспілки, органи місцевого самоврядування, які впливають на владу та стають головною контролюючою інстанцією щодо неї.

Гадаю, багатьом уже очевидно: динаміка процесів роздержавлення економіки та демократизації влади була у нас абсолютно різною. Якщо роздержавлення відбувалося досить швидко, то у сфері демократизації державного управління мала місце суцільна імітація. Внаслідок фактичної неконтактності державної влади (особливо виконавчої її гілки), в Україні склалася унікальна економічна система — «монополістично-номенклатурна». Колишні державні структури, великі підприємства стали акціонер-

раїна не має достатньої кількості енергоносіїв та що у нас начебто немає високотехнологічних, конкурентоспроможних підприємств і навіть не через те, що злочинний світ став сильнішим за державу. Головною причиною цієї хвороби є відсутність відповідальної держави.

І це не просто красивий вислів, це одне з принципів для європейської соціал-демократії понять, котре має як теоретичний, так і суто практичний аспект. Проте для сучасних соціал-демократів відповідальна держава — це насамперед, політична практика, політична реальність, що передбачає наявність механізмів контролю над виконавчою владою, «прозорість» структури державного управління, чіткий контроль над виконанням бюджету тощо.

Якщо говорити про конкретні механізми реалізації ідеї відповідальної держави, то вони передбачають, насамперед посилення значення парламенту у системі державного управління. Тільки модель парламентської демократії, тобто система, в якій уряд, очолюваний прем'єр-міністром, формувався б парламентською більшістю, що здатна реалізувати ідею відповідальності перед народом влади. По суті, це держава рівних можливостей, тобто така модель суспільного устрою, у якій «правила гри» однакові для всіх — від Президента до кожного громадянина. До того ж, ця модель завжди сприяє політичній консолідації суспільства, зводить нанівець протистояння законодавчої та виконавчої гілок влади та унеможливає ті зловживання, що мають місце внаслідок неконтрольованості виконавчої влади. В такому разі політичне значення інституту Президента, як представницького та консолідуючого, не підлягає сумніву. Ми маємо зрозуміти просту річ: без цих загальнодемократичних перетворень, без трансформації механізму державного управління, тобто без проведення масштабної адміністративної реформи, передумовою якої можуть стати певні зміни Конституції, не варто сподіватися на економічні успіхи.

Україна вже зробила деякі кроки у напрямі парламентської демократії. Адже віднині у Верховній Раді все вирішують партійні фракції та їхні коаліції. Іншими словами, у політиці настав час для «командної гри». Наступним кроком має стати поступове збільшення впливу на уряд з боку партійно-структурованого парламенту. І врешті, внутрішня логіка розвитку парламентаризму в Україні неминує призвести до формування коаліційного уряду. Ініціатором цього процесу будуть саме фракції.

Проте реформування «центральної влади» — це лише один з аспектів формування відповідальної держави. Інший аспект полягає у створенні міцної структури місцевого самоврядування. Ця тема особливо складна та болюча, оскільки за часів Радянського Союзу місцевого самоврядування просто не було. Раді тільки вважалися органами державної виконавчої влади на місцях. Нині, незважаючи на XI розділ Конституції, котрий надає певні права органам місцевого самоврядування, ця система залишається вкрай нерозвинутою та недосконалою. Для розв'язання проблеми потрібно зробити принаймні декілька кроків.

По-перше, слід відмовитися від шкідливого принципу повновладдя декількох органів на одній території. Тобто систему місцевого самоврядування слід значно спростити. Загальнонародно обрані мери міст, сільські та селищні голови повинні мати реальну владу в межах наданої їм компетенції.

По-друге, необхідно сформувати сталу фінансову базу місцевого самоврядування. Для цього варто відмовитися від принципу перерозподілу бюджетних коштів від органів вищого до нижчого рівня та загалом формувати бюджет не «згори», а «знизу».

Хіба це нормально, коли в містах з кожної гривні фінансових надходжень до місцевих бюджетів залишається 20 коп? Крім того,

потрібно раз та назавжди визначитися з податковою основою діяльності органів місцевого самоврядування.

По-третє, я вважаю, що давно слід було б перейти до практики прямих виборів голів місцевої виконавчої влади (всі ці завдання є програмними положеннями нашої партії).

До цього слід додати необхідність врегулювання правового статусу комунальної власності та механізму управління нею, а також ролі органів місцевого самоврядування у проведенні процесів приватизації. Без розв'язання цих питань нам годі й сподіватися на формування ефективної системи місцевого самоврядування.

Хочу підкреслити, що тривалий час СДПУ (о) була єдиною партією, яка реально намагалася захищати права та обстоювала інтереси місцевого самоврядування і продовжуватиме робити це вже як парламентська партія.

Рішальне самоврядування — це ключ до розв'язання проблем мешканців окремо взятої територіальної одиниці. Це можливість реальної реалізації прав кожної людини там, де вона мешкає. Адже 80 відсотків тих питань, котрі нині розв'язуються на Печерських пагорбах, можна і потрібно розв'язати саме через місцеві органи самоврядування. Для цього, власне, вони і мають існувати.

Звичайно, я не заперечую неосхідності «чисто економічних» реформ. Але головне тут — бачити перед собою мету, чітко уявляти, яку економічну систему ми хочемо побудувати (багатом у наших політиків вочевидь бракує цього розуміння). Тому однією з головних персваг соціал-демократії, на мою думку, є те, що вона здатна запропонувати Україні найоптимальнішу модель економічного розвитку — побудову соціально-ефективної ринкової економіки.

Власне, це така економічна система, основним завданням якої є підвищення платоспроможного попиту, формування високої собівартості праці та створення якомога більшої кількості робочих місць. Тобто — це економіка, яка працює на людей. І тільки посидання ринкової економіки з ефективним державним контролем може зробити економіку дійсно «соціально ефективною», тобто корисною для людей.

У нас же, як це не парадоксально, чим міцніше представники влади «зрошуються» з бізнесом, тим більше держава усувається від регулювання економічних процесів. Адже в ситуації, коли посада може принести конкретний матеріальний чи фінансовий прибуток або, скажімо, надати можливість приватизувати велике підприємство, державний контроль стає не вигідним насамперед для самих представників влади.

Нарешті необхідно впорядкувати відносини власності. Як відомо, головне питання будь-якої революції — питання власності, а точніше, її перерозподілу. Ті зміни, що відбулися у нашому суспільстві протягом другої половини 80-х та 90-х років, сміливо можна назвати революційними. Чому ж ми тоді забули про це принципове питання?

Можливо, це вже запізниті слова, але потрібно припинити розкрадання державної власності та створити нормальні правові та організаційні умови для проведення подальшої приватизації в інтересах національної економіки та вітчизняного виробника. Цього можна досягти шляхом чіткого юридичного розмежування державної та недержавної власності в Україні. Слід створити ефективну систему управління державною власністю, яка дозволила б поступово збільшувати частку неподаткових надходжень до бюджету (прикметно, що Президент вже почав робити кроки у цьому напрямі, видавши відповідний указ про порядок управління державною власністю).

Всі ці принципові моменти, пов'язані з відносинами власності, мусять знайти своє юридичне закріплення у новому Цивільному кодексі. Хоча дехто з політиків та

економістів недооцінює значення цього документа. Проте саме він є справжньою «економічною конституцією», що регламентує перелусім майнові відносини.

Нині я впевнений, що соціал-демократична платформа може стати інтегративною, об'єднуючою для всіх тих політичних сил, які прагнуть вивести нашу країну з кризового стану. На мою думку, саме навколо спільної соціал-демократичної платформи може бути сформована і парламентська більшість, і широка коаліція політичних партій, громадських організацій, профспілок, яка забезпечила б суспільну підтримку справжнього демократичного перетворення. У можливості такого об'єднання вбачаю запоруку успіху української соціал-демократії. Аналіз програм та виборчих платформ всіх партій, що репрезентовані у парламенті, свідчить: більше половини з них — соціал-демократична за своєю ідеологією. Вони визнають необхідність формування в Україні відповідальної держави, громадянського суспільства, соціально орієнтованої ринкової економіки. Звичайно, є відмінності, але вони, скоріше, тактичного, ніж стратегічного характеру.

На мою думку, врешті сама внутрішня логіка політичних та соціально-економічних процесів, що відбуваються нині у нашій країні, змусить парламентські фракції зайняти чіткі ідеологічні позиції. Бо принцип «клановості», звичайно, допомагає розв'язати «шкурні» питання, але він безсилий у ситуації, коли країна опиняється перед першою, а саме в такій ситуації раз Україна. І вивести країну з цієї ситуації може не кланова логіка, а лише раціональна та чітка програма дій, що завжди базується на певних ідеологічних постулатах (хвалений «прагматизм» та «ідеологічна нейтральність», якими так козирять окремі наші урядові насправді лише вказують на відсутність будь-якої послідовної та логічної програми дій).

Можливо, в ідеї створення соціал-демократичної коаліції хтось побачить відгомін старого гасла «об'єднання демократичних сил». Проте йдеться лише про координацію дій з принципових політичних, економічних та соціальних питань. Тобто це варіант «м'якої коаліції». Така соціал-демократична, тобто лівоцентристська, коаліція не може бути створена «під» президентські вибори. Оскільки ідею та конкретну програму, здатну вивести країну з кризи, не можна приносити в жертву політичним амбіціям певних осіб! головне, соціал-демократична коаліція повинна формуватися не навколо абстрактних закликів на кшталт «батьківщина у небезпеці» і не навколо націоналістичних гасел, прийнятих лише серед окремих громадян нашої країни. Вона має формуватися навколо соціал-демократичної платформи, яка передбачає створення відповідальної держави (тобто парламентської демократії та міцної системи місцевого самоврядування), соціально-ефективної ринкової економіки, системи реального соціального захисту громадян та мати своєю головною метою законотворення.

Нарешті, слід зазначити, що зараз в Україні складаються об'єктивні передумови формування такої коаліції. Можна сказати, що ідея лівоцентристської коаліції «витає у повітрі», і ми мусимо, відкинувши всі амбіції, почати реальну роботу щодо її втілення у конкретну політичну практику.

Зазначені у цій статті проблеми, а також шляхи їх розв'язання покликані продемонструвати єдине: перспективність соціал-демократії, її політичної та соціально-економічної програми для України. Я не прагну бути оригінальним. Навіть навпаки, я хотів знайти ті спільні для багатьох політичних сил в Україні ідеологічні моменти, спираючись на які можна було б об'єднувати зусилля та координувати дії заради майбутнього наших співгромадян.

Василь ОНОПЕНКО, народний депутат України, голова СДПУ (о).

Призначення Примакова: чи девальвує «президентська дружба»?

ПРИЗНАЧЕННЯ глави російського МЗС Євгена Примакова на посаду прем'єр-міністра сенсацією не стало. Усю сенсаційність події детально «обсмакували» ще до голосування в Думі, оскільки передбачити результат було неважко: один Жириновський зі своєю ЛДПР обіцяв чинити опір, але було очевидно — сил у нього забракло. Примаков пройшов «на ура».

Отже, у Росії — черговий прем'єр. Хто він? Колишній журналіст і, кажуть, агент КДБ за сумісництвом. Спеціаліст з Близького Сходу, мало не приятель «самого» Садама Хусейна. Науковець, академік, доктор економічних наук. Екс-глава Служби зов-

нішньої розвідки. Дипломат. Консерватор. Народився у Києві. Жив у Тбілісі. Безпартійний. Окрім докторського ступеня, здобувків на економічній ниві не має.

Останнє у Примакова є шанс виправити. Якщо він зможе витягти Росію з нинішньої фінансово-економічної трясовини, то нерукотворний пам'ятник Євгенові Максимовичу забезпечено ще за життя, а після нього — може, й мідний або кам'яний. Завдання в нового прем'єра справді грандіозне, куди там Герасимову з Августинськими... Примаков це розуміє і перед голосуванням у Думі резонансно заявив, що він — не шукач швидких результатів чекати не слід.

Утім серед російського політичного істеблішменту є думка, що швидких результатів (або ж і результатів узагалі) не слід чекати навіть не через відсутність у Євгена Примакова естрадно-циркової освіти. Багатьом похмурі думки навівають зроблені новим прем'єром ключові призначення: на

пост першого віце-прем'єра — комуніста Юрія Маслюкова, а на посаду глави Центробанку — Віктора Герасименка. Новий кабінет, іронізують у Москві, стає схожим на вікомпону Радуміністрів...

Щодо України, то, незважаючи на вітальні-оптимістичні заяви Президента Кучми та інших офіційних осіб, призначення Примакова здатне ускладнити насамперед зовнішньоекономічні завдання Києва. Новому російському прем'єрові притаманна «державницька», як там кажуть, позиція, а це може призвести до посилення економічного тиску на Україну з метою здобуття поступок політичних. До того ж Примаков навряд чи так безвідмовно прислуховуватиметься до «порад» президента Єльцина, як робили це Черномірдіє чи Кириєнко. Отож славізовісія дружба Кучми і Єльцина, яка інакше б сприяла — у разі м'явості урядовців — розв'язуванню складних економічних питань, тепер може значно девальвувати: як російський рубль та українська гривня. Тобто Україна, можливо, втратить важливий канал тиску на російського прем'єра та уряд взагалі.

Анатолій МАРТЕНКО.

Хроніка. Факти. Події

● Вашингтон

А якщо «чорний день» настане...

МВФ виділив нинішнього року рекордні позики — 26 мільярдів доларів, більшу частину яких надає країнам Азії та РФ. Унаслідок цього основні резерви Фонду вперше за всю історію скоротилися до надзвичайно низького рівня — 5—9 мільярдів доларів. Одна з причин того, що Фонд опинився в такому складному становищі, — відмова американських законодавців схвалити сплату щорічного внеску США до МВФ. Конгресмени «пов'язують» питання про асигнування з необхідністю здійснити радикальні реформи цієї організації.

● Відень

Підтримуватимемо

Керівництво Європейського союзу виступило з різким засудженням убивства відомого діяча албанської опозиційної Демократичної партії Азема Хайдарі. У заяві МЗС Австрії, яка головує нині у керівних органах ЄС, убивство схарактеризовано як «жорстокий кримінальний акт». Від албанської влади вимагають якомога швидше його розслідувати, знайти винних і віддати їх до суду, інакше, йдеться в документі, воно може призвести до ланцюгової реакції насильницьких дій у країні. У заяві міститься заклик до всіх політичних партій, народу Албанії виявити витримку й розум, щоб тим самим довести свою політичну зрілість заради національного примирення. Незважаючи на теракти, ЄС і надалі готовий надавати Албанії допомогу для забезпечення «безпеки, стабільності й демократії» в країні.

● Сараєво

Великих інцидентів не зафіксовано

Спокійно й організовано в Боснії і Герцеговині завершилося дводенне голосування під час загальних виборів. Керівники місії ОБСЄ в Боснії, під патронатом якої проведено вибори, схоже, зітхнули полегшено. Вони констатували, що великих інцидентів не зафіксовано. Порівняно з минулими виборами, виборці виявили значно більшу активність. За попередніми даними, у виборах узяли участь більш ніж половина громадян з правом голосу, а в деяких общинах — від 60 до 70 відсотків виборців.

● Кучинг

Захищаючи ринки

Економічна криза в Азії змусила уряди Гонконгу, Малайзії, Тайваню вдатися до заходів щодо захисту внутрішніх фінансових ринків. У малайзійському місті Кучинг (штат Сабах) відкрилася нарада старших посадових осіб — членів організації Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС), які проповідують лібералізацію. Вона об'єднує 20 країн і територій. Її мета — перетворити регіон на зону вільної торгівлі до 2020 року. Це третя її остання зустріч на такому рівні перед самітом АТЕС у Куала-Лумпурі. Нарада покликана узгодити програму добровільного поступового зниження тарифів у 9 секторах.

● Копенгаген

Негайно лікуватися!

Погіршення показників здоров'я населення вимагає узгоджених дій країн Європи. Цю рекомендацію висловлено в робочих документах, поданих на регіональний форум Всесвітньої організації охорони здоров'я. Він зібрав у столиці Данії делегації 50 держав. Найтривожніші із симптомів несприятливості життя у Європі — зниження ймовірності тривалості життя до трохі більш як 72 роки. Ця обставина, зазначають у регіональній штаб-квартирі ВООЗ, пов'язана з підвищенням смертності на сході через такі причини, як бідність, безробіття, надмірне вживання спиртних напоїв, куріння.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформантів.

«Спринт» добровільний. То навіщо скаржитися

МИНУЛОГО тижня Греція ратифікувала Протокол № 6 Європейської конвенції з прав людини, законодавчо скасувавши смертну кару. Вона стала 28-ю країною — членом Ради Європи, що здійснила цей крок. Протокол чинний з 1 жовтня.

Україна поки що серед тих дванадцяти держав, у яких скасування смертної кари не узаконено (хоча й діє фактичний мораторій на виконання смертних вироків). У зв'язку з цим цікавими видаються такі порівняння. Греція вступила до Ради Європи ще 1949 року (щоправда, після військового путчу 1973 року її членство в цій організації було майже на рік призупинено). Європейську конвенцію із захисту прав людини та фундаментальних свобод греки ратифікували 1950 року, а 6-й протокол до неї підписали 1983-го. Тобто підписаний протокол пролежав у грецькому парламенті 15 років. Звісно, у Греції діяв обов'язковий для країн — членів Ради Європи мораторій на виконання смертних вироків.

Україна є членом цієї організації трохи менш

як три роки. Але до п'ятого листопада цього року вона має законодавчо скасувати смертну кару — або, як у Греції, ратифікацією Протоколу № 6 (підписаного торік), або ухваленням нового Кримінального кодексу, який не передбачає такої міри покарання і який вже «пройшов» перше читання у Верховній Раді. Порівняно з довгим грецьким шляхом до скасування «вишки» український має виразно «спринтерський» характер. Але такими є зобов'язання, які ми добровільно підписали під час вступу до РЕ.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Тамаз ЛІАМСАДЗЕ, «Голос України» (з Тбілісі)

Російським воякам указали на їхнє місце

НЕЩОДАВНО стався конфлікт між грузинськими та російськими прикордонниками, дислокованими на території Грузії. Причиною було те, що грузини зайняли порожні об'єкти на території контрольно-пропускного пункту в місті Поті.

Взагалі, згідно з підписаними ще 1994 року домовленостями між прикордонними відомствами Грузії та Росії, об'єкти мали передати грузинській стороні кілька місяців тому. Відтак 31 серпня все відбувалося природно і навіть урочисто: у піднятті державного прапора Грузії на колишньому російському КПП брав участь представник прикордонної військової групи Російської Федерації Сергій Подгребенко (хоча раніше командування цієї групи категорично відмовлялося передати свої порожні об'єкти грузинським колегам — з Москви, мовляв, не одержано відповідного розпорядження).

Однак дізнавшись про подію, начальник дислокованого в Батумі російського прикордонного загону полковник Віктор Башкірцев і 25 військовослужбовців — з повною бойовою викладкою і в броньжилетах — спробували проникнути на територію КПП «Поті». Як твердили згодом російські військовики, грузинські прикордонники відкрили по них вогонь... Керівництво державного департаменту з охорони кордонів Грузії на це заявило: російських військових справді зупинили, причому в цілковитій відповідності з постановою парламенту Грузії від 14 листопада 1997 року, згідно з якою російська сторона зобов'язана завчасно інформувати грузинську про пересування територією країни своїх військових підрозділів. Нині важко сказати, наскільки відповідає дійсності факт перестрілки, але, мабуть, уперше російські прикордонники були змушені не лише відступити, а й підкоритися грузинським. У Поті пропустили лише полковника Башкірцева. Він вибачився, а також погодився передати КПП ще в двох населених пунктах на Чорноморському узбережжі Грузії під контроль грузинських прикордонників. Вибачилися також представники російської федеральної прикордонної служби, котрі заявили, що надалі передавання колишніх російських об'єктів грузинським прикордонникам вестимуть за затвердженням сторонами графіком.

Армен ХАНБАБЯН, «Голос України» (з Єревана)

Політрада як панацея від усіх лих

ДНЯМИ відбулося перше засідання політичної ради Вірменії, створеної влітку цього року за указом президента Роберта Кочаряна.

Дискусія щодо прерогатив, легітимності і навіть потреби існування цього органу, який журналісти вже назвали «політбюро», точилася давно. Річ у тім, що Конституція країни не передбачає такої структури, і — на відміну від обмежених можливостей колишнього вищого партійного органу — рамки повноважень політради абсолютно не визначено. Гадають, що він матиме передусім радничу функцію, а також у разі потреби пом'якшуватиме суперечності між представленими тут різномірними

партіями — це й має стати підґрунтям для «національного консенсусу».

Прихильники політради вельми прозоро натякають, що нова структура покликана начебто доповнити існуючий парламент, розклад сил у якому, на їх думку, уже давно не відбиває реальне співвідношення політичних симпатій і антипатій у суспільстві. До речі, така думка сформувалася після того, як стало зрозуміло, що новий президент республіки не схильний достроково розпускати обрані ще 1995 року Національні збори.

Тут, однак, є нюанс. Політраду створено на основі партій, які підтримали під час позачергових президентських виборів кандидатуру Р. Кочаряна. А от, скажімо, опозиційні Національно-демократичний союз і Компартія, представники яких здобули на виборах у за-

гальному підсумку близько 25 відсотків голосів, увійти до політради відмовилися. Вони вважають цей орган нелегітимним і висловлюють занепокоєння, що він може дискредитувати саму ідею парламентаризму.

Колишня правляча Партія «Вірменський загальнонаціональний рух» та Жіноча партія «Шамірам», котрі також нині в опозиції, після тривалих вагань і сумнівів все-таки прийняли запрошення президента. Однак, судячи з висловлювань лідерів цих організацій, нічого серйозного вони від роботи політради не очікують і свою участь у ній розглядають як тактичний хід і тимчасове явище.

Та найдивніше те, що у складі політради немає «Народної партії», створеної цього року колишнім комуністичним лідером Вірменії Кареном Демірчя-

ном — головним суперником Р. Кочаряна на минулих виборах. Тим часом, навіть за офіційними даними, К. Демірчян набрав під час плебісциту 40 відсотків голосів.

Усе це свідчить про те, що політрада так само, як і діючий парламент, не відбиває розкладу сил у суспільстві...

Остання обставина поряд з очевидною нелегітимністю, справді, вельми споріднює її з політбюро радянських часів. І так само, як політбюро, нова політрада навряд чи покликана відбивати думку народу чи розв'язувати суспільні колізії. Найімовірніше, гадає багато хто зі спостерігачів у Єревані, вона стане інструментом для зміцнення особистої влади президента: від імені «представницької» політради можна буде проводити рішення, котрі навряд чи затвердить парламент. Власне через це ті самі спостерігачі висловлюють занепокоєння, що в ролі «натхненника і організатора всіх наших перемог» новопечена політрада з часом може перевершити навіть брежнєвське політбюро.

● Луганськ

Подарунки восени лічать

За офіційним «паспортом», Донецька і Луганська області є своєрідними близнюками, адже обидві утворені в один день — 3 червня 1938 року. Та якщо Донецьчина цього року уникла гучного афішування досягнення «пенсійного» віку, Луганщина ювілей відзначає із належним розмахом. Щоправда, основні урочистості було вирішено перенести на вересень, поєднавши святкування 60-ліття утворення області ще й із 203-ю річницю Луганська.

Низка урочистих церемоній відкриття новобудов, що вже відбулися, засвідчує — на власні іменні області прийшла не з порожніми руками. Адже для того, щоб перерахувати всі осінні подарунки, не вистачить пальців обох рук.

● Одеса

Зерновий мільйон докерів

Докери Іллічівського морського торгового порту з початку року переробили 1 мільйон тонн зерна, встановивши своєрідний рекорд з цього виду вантажу за всю 40-річну історію гавані. Це стало можливим завдяки введенню в дію нового зерноперевалочного комплексу потужністю 2,5 мільйона тонн на рік, високому рівню механізації й автоматизації трудомістких процесів, удосконаленню технології роботи з вантажами. Значну частину зерна перевантажено за прямим варіантом «вагон—судно».

● Луцьк

Пий своє!

На Волині оприлюднено розпорядження про реалізацію алкогольних напоїв виробництва Луцького спиртогорілчаного комбінату, підписане головою облдержадміністрації Борисом Климчуком. Віднині підприємства оптової та роздрібною торгівлі мають продавати не менше як 50 відсотків горілчаних виробів виробництва місцевого спиртогорілчаного комбінату. Міська влада має намір заборонити торгівлю на ринках міста спиртогорілчаними виробами, виготовленими не в Луцьку.

І окрилить словом, зніме біль

ЗАВТРА медицина громадськості Хмельницьчини відзначатиме 50-річчя від дня створення обласної клінічної лікарні. За цей час в установі побувало з найважчими патологіями понад 650 тисяч хворих. Цей медичний заклад постійно був у числі кращих в Україні. Нині тут працює у 22 відділеннях та на п'яти кафедрах факультету вдосконалення лікарів Вінницького медуніверситету два доктори, дванадцять кандидатів медичних наук, 57 лікарів вищої категорії, 10 заслужених лікарів України. Про те, з яким настроєм зустрічають медики свій ювілей, розмова з головним лікарем, кандидатом медичних наук, заслуженим лікарем України Борисом ШАТАЛЮКОМ.

Медицина

мовичу за чуйне ставлення до читачів «Голосу України», отих простих людей, які не знали, де шукати порятунку. Але, певне, у лікарні є й інші фахівці такого високого класу?

— Безумовно. Серед них хотілося б назвати Миколу Чорнобривого, Івана Пастушина, Миколу Янчука, Зоряна Пісклява, Олександра Бакальця, Василя Афіячука, Йосипа Черняка, Ірену Борисенко. Це лікарі від Бога, до них приїжджають на лікування хворі з Росії, Прибалтики, південних регіонів України. Та, звісно, найбільшу кількість людей обслуговують вони з сільської місцевості.

— Як же послухується такий високий рівень лікувальної практики з залишковим принципом фінансування?

— Скрута змусила нас надавати деякі послуги за кошти хворого. Ця робота регламентується відповідним наказом Міністерства охорони здоров'я. А ще

нас підтримують місцеві керівники підприємств, організацій, селянських спілок — хто продуктами харчування, хто будівельними матеріалами на ремонт приміщень, хто й коштами.

— Давайте відідемо від сумного і повернемося до ювілею. Яким він буде?

— Цю річницю ми відзначимо медичною науково-практичною конференцією, де обговоримо проблеми нинішньої лікувальної практики. А на певному урочистому засіданні вшануємо кращих людей, ветеранів. От, скажімо, у нас Катерина Михайлівна Лиса 50 років відпрацювала у лікарні. Тут і без ювілею їй треба цілувати руки. Про таких і говоритимемо.

Розмову вів Михайло ВАСИЛАШКО, Хмельницький.

На знімках: головний лікар Борис Шаталюк; в операційній.

Фото Михайла ВАСИЛАШКА та Сергія КОВАЛЧУКА.

В іміджмейкери хочу. Де мене навчать?

Освіта

В УКРАЇНСЬКОМУ фінансово-економічному інституті відкривається новий факультет, де будуть готувати фахівців із зв'язків з громадськістю або публік рілейшнз. Дека факультету В'ячеслав МОЙСЄЄВ відповідає на запитання, які цікавлять абітурієнтів.

— В'ячеславе Анатолійовичу, на Заході це одна з престижних і високооплачуваних спеціальностей, а у нас ще не всі уявляють, чим займається іміджмейкер...

— Про це говорити можна багато, та я окреслю лише коло основних обов'язків спеціаліста з публік рілейшнз. Це — формування громадської думки, підготовка прогнозно-аналітичних матеріалів для керівника чи політика, взаємодія з органами управління чи різноманітними гілками влади, пресою.

— Давайте зараз опитаємо декількох керівників підприємств: потрібен їм такий спеціаліст чи ні?

— Якщо це керівник нової формції, то він відповість:

«Так». Такі фахівці нині працюють майже в усіх банках, великих фірмах. Навіть у чітко налагодженому бізнесі він сприяє пошуку діловими партнерами взаємовигідних інтересів та досягненню взаємної довіри на основі точної та цілкової інформації. На Заході у всіх солідних політиків є свій іміджмейкер. Він допомагає «вписуватися» у соціальне середовище, знаходити розуміння в суспільстві.

— Який термін навчання на факультеті?

— Ми не відрізняємося від інших навчальних закладів: навчання триває 5 років; на базі вищої освіти — 2 роки. Форма навчання — денна та заочна в обсязі повної вищої освіти, про що буде свідчити диплом державного Міністерства освіти.

— Чи багато вступних іспитів і чи треба сплачувати за навчання?

— З української та однієї з іноземних мов, історії України.

— І це все?

— Так. Навчання — платне. Якщо підприємству потрібен такий фахівець, а ми будемо готувати їх на основі спеціальності «маркетинг», то воно переказує нам кошти на навчання. Можуть сплачувати за навчання і батьки.

— Останнє трапляється рідко?

— Чому ж? Найвигідніше капіталовкладення нині — добротна освіта. Впевнений, що за подальшого розвитку ринкових відносин та демокритизації суспільства, спеціалісти із зв'язків з громадськістю будуть нарозхват. А тому витрати підприємств та сімейні, спрямовані на навчання, швидко окупляться.

Ярослав ПЕТРЕНКО.

Соціальний зріз

Поїхав на заробітки і... не повернувся

ОСТАННІМИ роками близько сотні жителів Сумщини, які подалися на заробітки до Росії, так і не повернулися додому. ... На початку року сумчанина Миколу Н. запросив до себе в будівельну бригаду, що понад рік вже працювала в Москві, його двоюрідний брат. Підготувавши необхідні документи, кандидат в будівельники відбуває до Москви. З цієї хвилини події для нього почали розгортатися з каталізаторською швидкістю, наче в страшному кінофільмі.

Микола, потрапивши в незнайоме багатомільйонне місто, доки зорієнтувався, що до чого, доки знайшов вказану адресу — всеріш на дворі, а брат, як на зло, вранці виїхав у відрядження.

«Чекайте до завтра», — порадили відвідувачу. Знати б тільки де. І Микола повертається на Київський вокзал. Наш-видкоруч перекусив домашнім бутербродом і, зморений шаленим ритмом чужого міста, непомітно заснув. А ось божі, на його біду, не дрімали. Один з них підкрався до сонного неборачка та й поцупив у нього спортивну сумку з усіма документами і грошима. Однак «колега» не сподобалося, що злодійку заманулося привласнити всю здобич, і вони його так відлупцювали, що той до ранку й душу Богові віддав. Тим часом стражі порядку виявляють труп, а в нього... документи сумчанина. Божі — він і є божі: негоспний, нсмитий, весь у синцях і крові. Хто в цьому випадку ідентифікуватиме померлого? І ось в Суми спішно летить телеграма: забрати тіло такого-то можна за такою-то адресою.

Микола, прокинувшись і виявивши пропажу, не запаникував, а вирішив зустрічати сумські поїзди в надії позичити у знайомих сумчан грошей, як не на зворотний шлях, то хоча б на телефонний дзвінок додому. Яким же було його здивування, коли на третій день поневірянь він угледів на московському пероні не те що знайомі, а найдорожчі обличчя: батька і дружину у траурному вбранні. Микола підхопив дружину під руку, після чого пошепки запитав: «Любо, а ви чого сюди приїхали?» Угледівши воскреслого з мертвих чоловіка, дружина тут же знепритомніла.

У цієї історії фінал шасливий. На жаль, чимало з них закінчуються не так добре. Працівники московської міліції показали сумчанам цілі гори листів і телеграм з України з проханням хоч що-небудь повідомити про долю рідних, які рік, два, три тому подалися на заробітки в Москву, де й пропали безвісти. Та хіба ж знайдеш голку в ожерелі сіна, тим паче, що в білокам'яній шолоби реєструють більше 30 невідомих трупів?

Тим часом наш герой через чотири місяці після повернення, так і не знайшовши в Сумах роботи, знову пакує валізу в дорогу. А з ним, вірячи у свою шасливу зарплату, тисячі таких, як і він. Адже кількість безробітних в Сумській області зростає, мов на дріжджах.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Українська академія зовнішньої торгівлі

оголошує конкурс до аспірантури за спеціальностями:
❖ світове господарство і міжнародні економічні відносини — 08.05.01;

❖ підприємництво, менеджмент та маркетинг — 08.06.02;

❖ економіка торгівлі та послуг — 08.07.05.

Форма навчання — очна і заочна.

Термін подачі документів до 30 жовтня 1998 року.

Документи подаються за адресою: 252042, м. Київ-42, вул. Чигоріна, 57-а.

Довідки за тел.: 269-40-81; 295-91-70; 269-43-86.

Українська академія зовнішньої торгівлі

оголошує конкурс на заміщення посад
завідувачів кафедр міжнародного права та порівняльного правознавства, іноземних мов, професорів, доцентів і старших викладачів вищезазначених кафедр, а також кафедр міжнародної економіки і міжнародного менеджменту та маркетингу.

Термін подачі документів
один місяць із дня опублікування об'яви.
Документи подаються за адресою: 252042, м. Київ-42, вул. Чигоріна, 57-а.

Довідки за тел.: 269-40-81; 295-91-70; 269-43-86.

ТРАНСПОРТ ЛОГИСТИКА '98

Международная специализированная выставка-семинар

Новейшие транспортные средства, транспортные услуги,
инфраструктура и оборудование

ОРГАНИЗАТОРЫ:

- Министерство транспорта Украины
- Министерство промышленной политики Украины
- Компания «АВТОЭКСПО»
- Мессе Франкфурт (Германия)

За информацией и заявками на участие
обращайтесь в компанию **АВТОЭКСПО**

Тел. +38 (044) 462 5929, 462 5930, 462 5981
Факс: +38 (044) 462 5756, 462 5982, 462 5811
E-mail: ae@concept.kiev.ua
Украина, 254176 Киев, ул. Электриков, 29-А
Украинский промышленно-инвестиционный концерн

7-11 ОКТЯБРЯ 1998 г.

ДП «ПРАВЕКС-ГАЗ»

ОГОЛОШУЄ ТЕНДЕР

на постачання природного газу для Кременчуцької ТЕЦ Полтавської області
на давальницьких умовах, а також за гроші.
Річний обсяг споживання газу - 400 млн.куб.м.

У пропозиціях необхідно вказати:

- кількість палива, що пропонується;
- ціну за 1000 куб.м;
- базис поставки;
- якісні характеристики палива;
- походження палива
- його документальне підтвердження;
- термін поставки палива.

Пропозиції надсилати за адресою:

Україна, 252021, м. Київ, вул. Кловський узвіз 9/2, ДП «Правекс-Газ».
Тел. (38-044) 294-8592. Факс (38-044) 573-9898.

До відома громадськості ТОВ «Укрметпром»

звернулося до Національної комісії з питань
регулювання електроенергетики України з
проханням про видачу ліцензії на здійснення
підприємницької діяльності, пов'язаної з ви-
робництвом, постачанням електричної енергії
на території України.

252000, Україна, м. Київ, вул. Звіринець-
ка, 63-а, к. 14.

Телефон (044) 229-16-45.
Факс 229-16-45.

Арбітражний суд Київської області
(252033, м. Київ, вул. Жиланська, 58-б) за
заявою державної податкової інспекції у Воло-
дарському районі порушив справи про бан-
крутство:

1. Володарського районного об'єднання
громадського харчування Володарської рай-
споживспілки, справа № 177/126-98 (256530,
Київська обл., смт Володарка, пл. Миру, 5; р/р
26004200939001 у Володарському відділенні
АК АПБ «Україна», МФО 321110, код
01754712);

2. Колективного підприємства райкоопза-
готпром Володарської райспоживспілки, спра-
ва № 199/126-98 (256530, Київська обл., смт
Володарка; пров. Перемоги, 3; р/р
26003200941001 у Володарському відділенні
АК АПБ «Україна», МФО 321110, код
01784015).

Майнові вимоги кредиторів та заяви санато-
рів подавати до арбітражного суду Київської
області протягом місяця з дня опублікуван-
ня оголошення.

У зв'язку з самоліквідаці-
єю приватне підприємство «Наф-
та-Західна Україна» припиняє свою
діяльність. Претензії приймаються про-
тягом одного місяця з дня опублікуван-
ня оголошення за адресою: 281040,
Хмельницька обл., м. Шепетівка, вул.
К. Маркса, 57-А, тел. (03840) 5-81-43,
5-40-91.

Ліквідаційна комісія.

ЗАО «Фондовый
центр украинского агентства
инвестиций и недвижимости»,
код ОКПО 22133345, ліквідує-
ється. Претензії приймаються в
течєніє 2-х місяців со дня публі-
кації по адресу: 330000, г.
Запорожжє, ул. Правды, 53.

Арбітражний суд Авто-
номної Республіки Крим (г.
Симферополь, ул. К. Маркса, 18)
по иску компанії «Крымэнерго»
(Бахчисарайские электрические
сети) возбудил дело № 3060-3 о
банкротстве Крымской опытной
станции табаководства Бахчиса-
райского района, 334000, с. Та-
бачное Бахчисарайского района
Автономной Республики Крым,
р/с 26003200137001 в АКБ «Укра-
ина» в г. Бахчисарае, МФО
324043, ОКПО 00494574.

Претензии кредиторів и заяв-
ления возможных санаторов при-
нимаются в течение месяца со дня
опубликования объявления.

Арбітражний суд Ав-
тономної Республіки Крим
(333000, г. Симферополь, ул. К.
Маркса, 18) по иску компанії
«Крымэнерго» (Бахчисарайские
электрические сети) возбудил
дело № 3058-3 о банкротстве
колхоза имени Ленина Бахчиса-
райского района, 334426, с. Те-
нистое Бахчисарайского райо-
на, р/с 26009200142001 в АПБ
«Украина» в г. Бахчисарае,
МФО 324043, ОКПО 03759783.

Претензии кредиторів и заяв-
ления возможных санаторов при-
нимаются в течение месяца со
дня опубликования объявле-
ния.

Арбітражний суд За-
карпатської області (294008, м.
Ужгород, пл. Народна, 4) пору-
шив справу № 6/189 про бан-
крутство закритого акціонер-
ного товариства «Управління
механізації будівництва»
(295600, м. Хуст Закарпатської
області, вул. Сливово, 30), р/р
26002301270006 у відділенні
Промінвестбанку України в м.
Хусті, МФО 312463, код
20434930.

Претензії кредиторів та зая-
ви санаторів приймаються про-
тягом місяця з дня опубліку-
вання оголошення.

ООО «Брокерская
компания «Сечь», код ЕГ-
РПОУ 24909229, ліквідує-
ється. Претензії приймають-
ся в течєніє 2-х місяців со
дня публікації по адресу:
330000, г. Запорожжє,
ул. Правды, 53.

Вниманию акционе-
ров ОАО «Генический РКЗ»!
Сообщаем, что 30 октября 1998
года в 10 часов по адресу:
326610, г. Генический, ул. Кр. Ок-
тября, 4 в зале районного дома
культуры состоится общее собра-
ние акционеров. Справки по
тел. 2-27-24.

KATEX SATES

ПРОИЗВОДИМ И РЕАЛИЗУЕМ В ШИРОКОМ АССОРТИМЕНТЕ

КАБЕЛИ ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ:

АВВГ, ВВГ, АКВВГ, КВВГ, ТПП,
ТСВ, КГ, ПРПМ, КСП, РК;

ПРОВОДА И ШНУРЫ:

АПВ, ПВ, АППВ, ППВ, ВПП, ТРП, ТРВ, МГШВ,
НВ, А, АС, ПВС, ПГВА, ВП; ШВП, ШВП2, ШВВП;

ПРОВОДА ОБМОТОЧНЫЕ:

ПЭТ-155, ПЭТВ-2, ПЭФ-155, ПЭВТЛ-2.

ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛИ

EN ISO 9002

МЕНЯЕМ ОТХОДЫ ЦВЕТНЫХ МЕТАЛЛОВ НА НАШУ ПРОДУКЦИЮ

РАСШИРЯЕМ ДИЛЕРСКУЮ СЕТЬ РЕКЛАМНАЯ ПОДДЕРЖКА ДИЛЕРОВ

тел.: (044) 241-7373, 274-1906, 274-3137, 444-8579

Правління відкритого акці- онерного товариства «Іскра»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуть-
ся 31 жовтня 1998 року о 10-й годині за адресою: м.
Львів, вул. Вулицька, 14 (актовий зал, 2-й поверх)

Порядок денний:

1. Затвердження змін та доповнень до регламен-
ту проведення загальних зборів.
2. Звіт голови правління ВАТ — генерального ди-
ректора — про результати діяльності товариства за
підсумками роботи за 1997 рік і перспективи розвит-
ку підприємства.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Звіт спостережної ради.
5. Затвердження звітів.
6. Прийняття нової редакції статуту.
7. Внесення змін у склад правління.
8. Внесення змін у склад ревізійної комісії.
9. Вибори голови і членів спостережної ради.
10. Визначення статусу дочірніх підприємств і фі-
ліалів.
11. Про затвердження, або зміну реєстратора.
12. Прийняття рішення про проведення випуску
цінних паперів у відповідності з чинним законодав-
ством.
13. Здійснення додаткової емісії акцій.
14. Різне.

Реєстрація учасників зборів буде проводитися з
8-ї до 10-ї години.

Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

документ, що посвідчує особу;

тимчасове свідоцтво про право власності на імен-
ні цінні папери;

доручення на право участі у зборах (для пред-
ставників акціонерів).

Довідки за телефоном 43-11-32.

Реклама в газеті
«Голос України».
Телефон 441-89-34.
Факс 449-85-62.

● Хмельницький

Прем'єр поста не покине.
Поки «не винесуть»

Минулої суботи на Хмельниччині вже вчетверте за нинішній рік побував Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко. Цього разу він прибув усюго на кілька годин — представити нового голову обласної держадміністрації Віктора Лундишева. Коротко охарактеризувавши політико-економічну ситуацію в державі, прем'єр не обійшов і тему відставки уряду. Він прямо сказав, що працюватиме на своєму посту, допоки його «не винесуть». Несподіванкою прозвучав із його вуст і текст Указу Президента про звільнення Євгена Гусельникова. Леонід Кучма змінив мотивацію звільнення — не за упушення в роботі, а у зв'язку з переходом на іншу роботу. Водночас пан Пустовойтенко підкреслив, що серйозні прорахунки у роботі в області, котра може сама себе забезпечувати, бути бездотачайною, — то не тільки вина Гусельникова, а й його команди. І щоб глибше вивчити ситуацію в області, Валерій Павлович пообіцяв приїхати на Хмельниччину знову через два тижні.

● Київ

«А-Бабу...»

треба роздивлятися довго!

Сьогодні, о пів на сьому вечора, у Києво-Печерській лаврі відкривається виставка робіт художників, які співпрацюють з видавництвом Івана Малковича «А-Ба-ба-га-ла-ма-га». Тут буде представлено понад сто графічних аркушів. Хто хоч раз тримав у руках унікальну книжку «Дитячі вірші», випущену в світ Малковичем на початку існування видавництва, або «Козу-Дерезу», яка з'явилася нещодавно, той знає, що відірватися від цих ілюстрацій важко. Вони розраховані на довге зачароване споглядання. І, звісно, на виставку треба приходити обов'язково з дітьми — будь-якого віку.

Спілка журналістів України і Київська спілка журналістів, колектив Державної інспекції МВС України, Всеукраїнська спілка автомобілістів, редакція журналу «Сигнал» з глибоким сумом сповіщають про передчасну смерть на 51-му році життя головного редактора журналу, полковника міліції

ВОЛОШИНА Владислава Миколайовича.

Завдяки ініціативі та наполегливості Владислава Волошина вийшов у світ перший в історії України автомобільний журнал «Сигнал», редакцію якого він створив і очолював до останнього дня свого життя. Світла пам'ять про Владислава Миколайовича назавжди збережеться в наших серцях.

Допоможіть нам припинити страйк

(Початок на 1-й стор.)

Безглуздість такого твердження очевидна: чому знаходяться кошти на зарплату співробітникам Верховної Ради, адміністрації Президента, урядові, всім державним службовцям, яких, очевидно, значно більше, ніж вчителів? Чому вчасно оплачується робота вчителів Києва та інших великих і не тільки великих міст? Чому знаходяться кошти на реконструкцію палацу «Україна», на оновлення Хрещатика, на військовий парад, на бучний і бездарний концерт 24 серпня? Чому мільйони витрачаються на ремонті відомих дач? Чому не несуть відповідальності ті, хто розкрадає і перековує мільйони доларів у закордонних банках?

Чим ви пояснюєте те, що в часи УНР та гетьманату в 1917—1920 рр., незважаючи на чотири роки світової війни, на війну проти України російських більшовиків, денікінців, Польщі, Румунії і т. д., тодішня влада зуміла відкрити 150 українських гімназій, українські університети в Києві та Кам'янці-Подільському, вчителі мали унормоване тижневе навантаження і вчасно одержували оплату за свою працю? Чому навіть у найстрашніші сталінські післявоєнні роки, коли все було зруйноване, зривів у виплаті зарплати не було? Невже ви, шановні «батьки нації», не розумієте того, що визначний Хрещатик чи реконструйований палац на тлі закритих шкіл і обідраних вчителів не додасть вам авторитету і поваги цивілізованого світу, що тисячу разів аморально одержувати вашу високу зарплату, віднімаючи кошти в освіті і дітей? Невже ви не розумієте, що своєю політикою щодо освіти губите інтелект нації, отже, саму Україну? Бо не можна вчити дітей хімії, якщо немає реактивів, історії, якщо на восьмому році незалежності в школах немає карти України, якщо вчитель не може передплатити газету, фахо-

вий журнал, якщо план випуску підручників виконано на 16%, на що держава спромоглася витратити аж 20 мільйонів гривень, тобто в кілька разів менше, ніж на ремонт палацу «Україна». Якщо за перевірку учнівського зошита вчитель одержує менше однієї копійки, а за керівництво класом з 30 учнів — 2 гривні 50 копійок на місяць, тобто 8 копійок за учня — не за хвилину чи годину, а за місяць роботи з ним! Чи це не знущання над нами, над дітьми і над здоровим глуздом?

Невже ви, шановні державні мужі, не розумієте, що вчитель-жебрак не може навчити дітей гідності, самоповаги, гордості за свою державу, бо сам з вини тієї держави втрачає гідність і самоповагу, і гордість?

Шановний пане Президенте! Ви є гарантом дотримання Конституції, яка таким ставленням до нас владних структур порушується вся, від преамбули і до останньої 161-ї статті. Дайте нам відповідь: що ви збираєтеся робити? І що робити нам?

Шановний пане Голово Верховної Ради! Ви керуєте прийняттям законів — справедливих і моральних. Ми пропонуємо прийняти закон про те, щоб державні службовці (всі, від Президента до останнього чиновника) одержували зарплату в останню чергу, лише після того, як її одержать учителі, лікарі, працівники культури, всі працівники бюджетної сфери. Тоді, ми в цьому впевнені, затримки зарплати не буде. А до прийняття такого закону можна було б затримати на кілька місяців зарплату всім чиновникам і виплатити її нам. Це було б тільки справедливо.

Шановний пане Прем'єр-міністре! Ви є керівником уряду. Відповідно до ст. 116 Конституції ви разом з урядом забезпечуєте здійснення внутрішньої політики держави, виконання Конституції, за-

безпечуєте права і свободи громадян, гарантуєте проведення фінансової політики, розробляє і здійснює загальнодержавні програми соціального і культурного розвитку. Скажіть нам: як довго освіта, школа, діти ходитимуть у вас у пакинках? Як довго ще ми, вчителі, представники однієї з найгуманніших професій, будемо поставлені вами в становище, що є протиприродним, бо замість того, щоб виховувати і вчити, мусимо страйкувати? В такому ж становищі опинилися і працівники інших освітніх установ, які підтримують нас, хоча й не страйкують.

Допоможіть нам припинити страйк, виплатіть належні нам чесно зароблені гроші. Не ставте нас у становище в'язнів сталінських концтаборів, які працювали безплатно, або колгоспників тих часів, коли платили, у кращому випадку, один раз на рік. Якщо ви не задовольните наші законні вимоги, ми змушені будемо звернутися до міжнародних організацій із захисту прав людини.

З повагою
вчителі міста Таращі
Київської області.

1. Калюга Н. І. *[підпис]*
2. Тончаківська І. В. *[підпис]*
3. Третьяк М. О. *[підпис]*
4. Стручкова Л. В. *[підпис]*
5. Калитченко Т. М. *[підпис]*
6. Андрющенко Т. *[підпис]*
7. *[підпис]*
8. *[підпис]*
9. *[підпис]*
10. *[підпис]*
11. *[підпис]*
12. *[підпис]*
13. *[підпис]*
14. *[підпис]*
15. *[підпис]*
16. *[підпис]*

Спорт

Червоно-жовтий
дебют Бокія

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 10-й тур.

«Металург» Зп — «Металіст». 3:2. 3 500. Ключик, 12, Полтавець, 32, 44 — Кирлик, 16, 30. На 44-й хв. з поля вилучено Коношенка («Металург»). «Прикарпаття» — «Карпати». 0:2. 3 000. Лучкевич, 30, Гецько, 83. «Металург» Д — «Металург» М. 1:1. 1 200. Севидов, 3 — Пантілов, 60. «Таврія» — СК «Миколаїв». 2:0. 4 000. Єсін, 68, Осипов, 73. На 67-й хв. Доношкін («Таврія») не реалізував пенальті. «Ворскла» — «Нива». 2:1. 5 000. Хомин, 13, з пенальті, Антохін, 86 — Шпак, 82. ЦСКА — «Дніпро». 1:0. 5 000. Леоненко, 29.

	В	Н	П	М	О
КРИВБАС	4	6	0	11-2	18
ДИНАМО	5	2	1	25-4	17
КАРПАТИ	4	5	1	11-6	17
Металург Д	4	4	2	10-8	16
Шахтар	5	0	2	20-4	15
Металург М	4	3	3	11-6	15
Металург Зп	4	3	2	15-15	15
ЦСКА	3	5	1	13-10	14
Таврія	4	2	4	12-12	14
Дніпро	4	0	5	9-15	12
Нива	3	2	4	7-11	11
Ворскла	2	4	4	8-12	10
СК Миколаїв	2	3	5	6-17	9
Зірка	2	2	6	9-16	8
Металіст	2	0	7	10-23	6
Прикарпаття	1	3	6	7-23	6

Як відомо, матч «Кривбас» — «Динамо», «Зірка» — «Шахтар» відбулися на два дні раніше від решти поєдинків туру. Певний інтерес викликав матч у Кривому Розі. І після нього у графі поразок у місцевого клубу за-

лишився нуль. Про те, як готувалося місто і команда до поєдинку з чемпіоном, мабуть, розповідати не варто. Стадіон було заповнено вщерть. Його трибуни прийняли вболівальників навіть на тисячу більше норми.

Господарі виставили на гру п'ять захисників, чотирьох гравців середньої лінії і попереду лише Забранського. Такий надбютон киянам пробити так і не вдалося. Хоча чудові моменти відзначитися (особливо, у другому таймі) мали Шевченко, Дмитрулін, Михайленко, Ребров. І щоразу в них на шляху опинявся воротар «Кривбасу» Лавренцов. Це був його день. До речі, стража воріт назвали найкращим у складі господарів і вручили йому приз — автомобіль марки «Шкода».

А от сусідів криворіжців — футболістів «Дніпра» — переслідують невдачі. Цього разу команда поступилася на армійському футбольному полігоні в столиці. Матч особливою видовищністю не відзначався. Але ЦСКА діяв упевненіше й активніше. Єдиний гол, який вирішив долю матчу, Леоненко забив, виконуючи штрафний. Тепер в активі цього форварда п'ять влучень, як і у динамівця Хацкевича. Хоча не вони лідери змагання бомбардирів, а форвард «Шахтаря» Воробей — 6 м'ячів.

Неординарні події відбулися в Запоріжжі. У першому таймі зустрічі «Металург» — «Металіст» було забито усі п'ять м'ячів. Однак не тільки гравці були помітні на полі, а й арбітр із Тернополя Ігор Бокій, котрий показав 8 (!) жовтих карток і вилучив з поля запоріжця Коношенка. До речі, це був суддівський дебют Бокія у вищій лізі.

Наступний тур у вищій лізі відбудеться 20 вересня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Подарунки
для наставників

Баскетбол. Стартував чоловічий чемпіонат країни у суперлізі. Чудовий подарунок на день народження своїм головним тренером Андрієві Підковирову та начальникові команди Аркадієві Шафранському зробили гравці «ЦСКА-РІКО». Вдома вони обіграли дніпропетровське «Динамо» — 103:63 і 92:80. Арміївці вважають фаворитами турніру. А вже їхній склад найсильніший у лізі.

Результати решти матчів: «Азовбаскет» (Маріуполь) — «БІПА-Мола-СКА» (Одеса) — 78:76; 68:78. «Будівельник» (Київ) — «Нафтохім-Аваль» (Біла Церква) — 74:64; 72:58. СК «Миколаїв» — «Феро» (Запоріжжя) — 108:77; 89:79. «Шахтар» (Донецьк) — «Спартак» (Луганськ) — 73:83; 83:81.

«Сокіл» «ширяв»
над «Крижинкою»

Хокей. Чемпіонат СЕХЛ. У черговому спареному турі зустрічалися київські клуби «Крижинка» і «Сокіл». У складі господарів здебільшого — 17—18-річні, а в «Соколі» зібралися найпотужніші сили українського хокею. Отже, досвід і майстерність взяли гору над молодістю і завзяттям. «Сокіл» переміг двічі — 6:1 і 6:2.

Корти ваблять усіх

Теніс. Минулої суботи країна відзначала День фізкультурника. На кортах міжнародного тенісного клубу «Наука» було особливо велелюдно. Серед присутніх — народні депутати, банкіри, промисловці, політики, дипломати і прості кияни. Їх запросили до цього чудового комплексу керівники клубу (директор Михайло Мосенжик), які організували захоплюючий турнір. Участь у ньому взяли 104 тенісисти. Розподілили їх на дві групи: «Мастерс», а також «Челенджер» — ті, хто тільки починає шлях у тенісі.

До речі, за рішенням клубу, учасники не робили жодних грошових внесків. А перемогу здобули: «Мастерс» — Ігор Діденко/Максим Василевич; «Челенджер» — Сергій Березовенко/Валерій Чечелашвілі.

На знімку: з м'ячем нападаючий національної збірної України і «ЦСКА-РІКО» Ігор Молчанов.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Голос України

Засновник —
Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62

E-mail: sekret@golos.relc.com

○ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
○ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
○ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
○ Рукописи не повертаємо.
○ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 200421.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311176.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0